

CAR Glorieux

Centrum voor ambulante revalidatie

Informatiebrochure DCD (Developmental Coordination Disorder)

WAT IS DCD?

DCD is de afkorting van **Developmental Coordination Disorder** en is in het Nederlands bekend als een **coördinatie-ontwikkelingsstoornis**. Kinderen met DCD hebben problemen met het aanleren en uitvoeren van motorische vaardigheden.

DCD is een levenslange aandoening die invloed heeft op het dagelijks functioneren. Kinderen met DCD zijn merkbaar **trager en minder handig bij dagelijkse activiteiten** zoals eten, wassen, aankleden, schrijven en sportieve activiteiten zoals fietsen of balsporten.

DCD wordt niet veroorzaakt door medische of neurologische aandoeningen zoals een verstandelijke beperking, spierziekten of visuele stoornis.

KENMERKEN VAN DCD

Niet elk kind met DCD toont dezelfde problemen, maar meestal vallen één of meer van volgende zaken op:

- Motorische **mijlpalen worden later bereikt** (vb. rollen, kruipen, lopen, fietsen, zwemmen)
- Het kind lijkt **onhandig** (vb. valt vaak of laat vaak spullen vallen)
- Het **aanleren van nieuwe vaardigheden** verloopt moeilijker en trager dan bij andere kinderen (vb. fietsen, zwemmen)
- Op school verloopt het **tekenen, puzzelen of knutselen** moeilijker dan bij leeftijdsgenootjes
- Het **leren schrijven** vraagt extra oefening en is slordig
- **Dagelijkse activiteiten** zoals aankleden, veters strikken, met bestek eten verlopen traag en moeizaam
- Bewegen vraagt **veel energie** waardoor het kind sneller moe is
- Het **organiseren of plannen** van taken en activiteiten verloopt moeilijk

OORZAAK VAN DCD

DCD is een **stoornis in de ontwikkeling** waarvan de exacte oorzaak niet gekend is. Waarschijnlijk is DCD het gevolg van een combinatie tussen aangeboren factoren en omgevingsfactoren.

ONDERZOEK EN DIAGNOSE

De diagnose van DCD wordt gesteld op basis van een **uitgebreide beoordeling** van de motorische vaardigheden en de impact van de motorische problemen op het dagelijkse leven van het kind.

Binnen het CAR Glorieux vindt er steeds een multidisciplinair onderzoek plaats, waarbij verschillende artsen en therapeuten zijn betrokken. Volgende zaken worden in kaart gebracht:

- **Ontwikkelingsanamnese:** Via de intake wordt informatie verzameld over de vroege ontwikkelingsmijlpalen van het kind
- **Medisch onderzoek:** Om andere medische oorzaken uit te sluiten die de motorische problemen zouden kunnen verklaren (vb. spierziekten of neurologische aandoeningen)
- **Algemeen ontwikkelingsonderzoek:** Meet de algemene en verstandelijke ontwikkeling van het kind en maakt het mogelijk om dit te vergelijken met de motore ontwikkeling
- **Motorisch onderzoek:** Deze motore tests vergelijken de motorische vaardigheden van het kind met wat typisch is voor hun leeftijd

De diagnose DCD wordt gewoonlijk overwogen als er een duidelijk verschil is tussen het verwachte motorische vaardigheidsniveau voor de leeftijd en het daadwerkelijke niveau, en wanneer deze moeilijkheden het functioneren op school, thuis of in sociale situaties beïnvloeden.

DCD gaat vaak samen met andere ontwikkelingsproblemen zoals:

- ASS (autismespectrumstoornis)
- ADHD (aandachtsdeficiëntie- of hyperactiviteitsstoornis)
- Leerstoornissen
- Verbale ontwikkelingsdyspraxie

BEHANDELING

Er is geen genezing voor DCD, maar met multidisciplinaire therapie is het mogelijk om de motorische vaardigheden en het dagelijks functioneren van kinderen met DCD te verbeteren.

Afhankelijk van de leeftijd en de klachten zijn er verschillende mogelijkheden om je kind verder te helpen:

- **Ergotherapie en psychomotoriek** die zich richten op het verbeteren van de fijne motoriek en/of grote motoriek zoals o.a. schrijven, zich aankleden, algemene lichaamscoördinatie
- Het **extra stimuleren van de motoriek** via sport- of spelactiviteiten (vb. sportclub, jeugdbeweging)
- **Aanpassingen thuis en op school:** zoals extra tijd voor taken, aanpassing van opdrachten (vb. minder schrijven), het gebruik van technologie voor het schrijven
- Vroegtijdig **leren typen** indien er schrijfproblemen zijn

TIPS VOOR OUDERS EN LEERKRACHTEN

- **Wees geduldig en aanmoedigend:** Erken de inspanningen van het kind, niet alleen de prestaties. Prijs kleine vooruitgangen om het zelfvertrouwen te versterken.
- **Creër een gestructureerde routine:** Structuur en routine kunnen kinderen met DCD helpen zich veiliger en minder overweldigd te voelen. Plan dagelijkse activiteiten op een consistente manier.
- **Oefen dagelijkse vaardigheden:** het thuis oefenen van basisvaardigheden zoals: aankleden, veters strikken en eten met bestek kan helpen om deze vaardigheden te verbeteren
- **Gebruik visuele hulpmiddelen:** Afbeeldingen en schema's die stappen van een taak uitbeelden, kunnen het kind helpen deze taken zelfstandig uit te voeren.
- **Pas het onderwijs aan:** Geef extra tijd voor taken, gebruik technologische hulpmiddelen voor schrijven, en bied aangepaste instructies of materialen aan.
- **Verminder fysieke eisen:** Overweeg aanpassingen in de turnles of op de speelplaats, zodat het kind succesvol kan deelnemen zonder zich overweldigd te voelen.
- **Creër een inclusieve klasomgeving:** Zorg ervoor dat het kind zich ondersteund en geaccepteerd voelt. Dit kan angst voor falen verminderen en de bereidheid van het kind om deel te nemen verhogen.
- **Gebruik visuele en tactiele leerhulpmiddelen:** Deze kunnen helpen de instructie te verduidelijken en het leren te ondersteunen.
- **Samenwerking:** Werk nauw samen met de ouders, leerkracht en therapeuten om consistente ondersteuningsstrategieën thuis en op school te waarborgen.
- **Professionele ontwikkeling:** Leer meer over DCD en andere ontwikkelingsstoornissen. Het begrijpen van de aandoening kan helpen om de juiste ondersteuning te bieden.

MEER INFORMATIE

- **Internet**
 - www.dyspraxis.be
 - www.dyspraxie.nl
 - www.balansdigitaal.nl
 - <http://dcd.canchild.ca>
- **Boeken**
 - MIKO gaat vooruit, een verhaal over een rendier met DCD (2012) - Ciel Brackenier
 - Mijn kind heeft DCD (2018) - Kaat Dewitte en Griet Dewitte
 - DCD, snap dat dan! (2010) - Makke Vollenhoven en Ellen Slootman
 - Met plezier uit de pas, spelen met kinderen met sensorische integratiestoornis (2007) - Stock C. Kranowitz en C.Kranowitz
 - DCD Survivalgids (2011) - Paul Calmeyn

CONTACT EN OPENINGSUREN

Tel. 055 23 34 40
E-mail nok@werken-glorieux.be

Ma, di, woe, do en vrij
Za
Zo

9u - 12u 13u - 18u
8u30 - 12u30
gesloten